

Jenis av Rana og Miðflokkurin:

Neyðtøka rættvísger ikki fosturtøku

Jenis av Rana, lögtingsmaður kommunulækni og býráðslimur í Havn hevur lagt uppskotið fram

- Høvuðshugsjónin aftan fyri uppskotið hjá Miðflokkinum um at gera lógina um fosturtøku enn strangari er, at barnið er ein sjálvstøðugur skapningur frá gitnað og tí eigur somu rættartrygd, sum aðrir borgarar. - Fosturtøka skal bara verða loyvd, tá vandi er fyri lívi kvinnunnar, heldur Miðflokkurin. Hesa hugsan hevur meirilutin í rættarnevndini kortini ikki - heldur ikki triggir læknar, ið hava sagt nevndini sína hugsan.

ERIKUR LINDENSKOV

Málið um fosturtøku er javnan upp og vendir í kjakinum í Føroyum. Okkara lóggáva á hesum øki er strangari enn í grannalöndum okkara, men tó hevur ikki verið politiskur vilji til at gera sum eitt nú Danmark gjørdi fyri góðum 20 árum síðani - at samtykkja lóg um fría fosturtøku.

Hinvegin eru tað føroyingar, ið meta, at okkara lóggáva er alt ov lín. Teirra

millum telist Jenis av Rana í Miðflokkinum. Hann legði fyri tingið 22. november í fjør uppskot um at gera føroysku lóggávuna strangari.

Sambært uppskotinum skal fosturtøka bert verða loyvd, tá neyðugt er at stóða barnsburðinum fyri at forða fyri álvarsomum vanda fyri lívi kvinnunnar.

Sjálvstøðugur skapningur frá gitnaði

Miðflokkurin skjýtur samstundis upp, at mamm-

an ella foreldrin, um tey ella hon ikki halda seg før fyri at fullføra barnsburðin ella at taka sær av barninum, skulu kunna venda sær til eina serliga nevnd og har fáa hjálp m. a. fíggarliga og læknaliga.

- Høvuðshugsjónin aftan fyri uppskotið er, at barnið í móðurlívi er sjálvstøðugur skapningur frá gitnað og tí frá hesum tíðarbili eigur lut í teirri rættartrygd, sum verður veitt hvørjum borgara í hesum landi. Harnæst vísa royndir, at flestu av teimum fosturtøkum, sum framdar verða her á landi eru grundaðar á sosialar og sokallaðar medisinskar sosialar grundir, sigur Miðflokkurin m. a. í viðmerkingum til uppskotið.

Flokkurin heldur ikki, at tað skuldi verið neyðugt í einum so framkomnum samfelag, sum okkara, at kvinnur skulu siggja fosturtøku sum einasta útveg í slíkum førum. Eisini heldur uppskotstillarin stóðuna gerast tvífalt verri, tá hugsað verður um seinfylgjurnar, so sum vandin fyri barnloysi, o. a. líkams- og sálarligar avleiðingar.

Læknar mæla frá at broyta

Uppskotið hevur verið til viðgerðar í rættarnevndini, sum hevur hildið fleiri fundir og kallað inn serfrøðingar í málinum - Høgni Debes Joensen, landslæknar, Steintóra Samuelsen, serlæknar í kvinnusjúkum, Rodmund í Liða, yvirlæknar, formannin í kommunulæknafelagnum, Andor Ellefsen og umboðum fyri Pro-Vita felagsskapin, Karin Kristiansen og Petur O. K. Olufson, sóknarprest í Fuglafirði.

Hesir serfrøðingar eru kortini ikki samdir. Høgni Debes Joensen, Steintóra Samuelsen og Andor Ellefsen mæla frá, at lógin verður broytt, og grunda tað á hesi sjónarmið.

• Verður lógin skerpað, økst vandin fyri ólógligum fosturtøkum.

• Eingin ábending er um, at verandi lóg ikki verður hildin.

• Talið av fosturtøkum í Føroyum er heilt lágt samanborið við londini uttan um okkum - og fosturtøkur í Føroyum eru nógv minni, en seinasta ári.

• Tað er álvarsamt, at tað sambært uppskotinum ikki skal verða loyvd fosturtøka, tá talan er um álvarsamar arvaligar sjúkur ella neyðtøku.

• At tað er sera torført at meta um, um og nær liv kvinnunnar er í vanda í samband við barnsburð

Pro Vita og Rodmundur í Liða samd

Motvegis hesum halda umboðini fyri Pro-Vita og Rodmundur í Liða, at lógin er ov fri, og at lógin eigur at siga nakað um at verðveita liv. Tey tóku undir við uppskoti Miðflokksins. Kortini ynskti Rodmundur í Liða ikki, at skilið gjørdist, sum tað var fyri árum síðani, tá ólóglig fosturtøka fór fram av fólk úttan útbúgving.

Meirilutin í rættarnevndini, Bjørn á Heygum (sambfl), Sune Jacobsen (sambfl), Ingeborg Vinther, (verkfl), Marita Petersen (javnfl) og Signar á Brúnni (tjóðfl) mæla frá at broyta lógina.

Teir kristiligu skiftandi umboðsmenn

Men tveir minnilutar eru eisini. Lasse Klein, sum nú umboðar Kristiliga Fólkaflokkin, tekur stórt sæð undir við uppskotinum. Hann hevði nakrar smávegis broytingar, so sum, at barnið eigur rættartrygd frá gitning og samanber fosturtøku við deyðshjálp.

Í viðmerkingunum ger Lasse Klein greitt, at Kristiliga Fólkaflokkurin í 1992 legði slíkt uppskot fram, men tað fekk ikki undirtøku. Hann nevnr kortini einki um, at hann tá umboðaði Sjálvstýrisflokkinn á tingi og heldur einki um, hvørt hann tá tók undir við uppskoti-um ella ikki. Til valið 1990

vóru báðir tingmennir hjá Miðflokkinum hinvegin í Kristiliga Fólkaflokkinum.

Samdur, men væntar uppskotið fellur

Hin minnilutin er fólka-flokksmaðurin Jógván á Lakjuni. Hann tekur undir við uppskoti Miðflokksins og

loysa sosialar trupulleikar við at taka fostur.

Jógván á Lakjuni heldur kortini ikki, at uppskotið verður samtykt, og ætlar hann tí at leggja fram broytingaruppskot, sum miðar í móti, at tað av fosturtøkum minskar.

Málið fer nú aftur til ting-

visir á, at tað ikki kann vera rætt, at 6 - 8% av øllum barnsburðum í Føroyum enda við fosturtøku. Hann spyr eisini, um lóggávan veruliga er so víð, at hon kann tulkast so liberalt, at vit í roynd og veru hava fría fosturtøku, men viðgerðin í rættarnevndini hevur sannfært hann enn meira um, at so er, og tað heldur hann vera stóra skomm - at vit

Peter O. K. Olufsson, sóknarprestur í Fuglafirði mælir til, at tingið samtykkir uppskot Miðflokksins um at gera lógina um fosturtøku strangari

ið, sum í nærmastu framtíð skal viðgera tað fyrri aðru ferð og fæst tá ein ábending um, hvørja lagnu uppskotið fær.

Lasse Klein vil gera lógina um fosturtøku enn strangari

Jógván á Lakjuni heldur eisini, at lógin um fosturtøku er ov lín

Marita Petersen -

Bjørn á Heygum -

Sune Jacobsen -

og Signar á Brúnni mæla frá at broyta lógina um fosturtøku